

מסע מורכב
לחשיפה ולבדייה
של שורשי ההוויה
היהודית. ציורו של
חנן ברץ' יוסקי,
שבות, 1923 | צילום
העובודה באדיבות
המשכן לאומנות

התמודדות להיקפים אלה טמונה בה
בנה גם שבירה של כמה מיתוסים שהשתנו
רשו במהלך השנים ביחס לקיבוצ'ז ומקומם
שמלאה בחברה הישראלית. למשל, עניין
השמר של מורשת ושל תרבויות יהודית
- כפי שבולט בחוק אחד של התערכות;
או היזקה העמוקה לקלות אחרים בחברה
הישראלית - כפי שניכר בחלוקת האחד.
אליה גם מרכיבים את השדרה המה-
רכזית של האוסף. מתוכם ניתן למלוד על
כוחה של רציפות ושל אחריות היסטרו-
ריית", הוא אומר.

מה מקומה של אומנות הקיבוץ בת-
עדות?

"למרות מיקומו של המשכן בטבעם של
קיבוצי עין חרוד מאחד ועין חרוד השני,
מעולם לא השתrsaה בו התפיסה של פוליה
עליו להיות נציג או מייצג של אומ-
ני הקיבוץ או התנועה הקיבוצית. דומה
שדורוא גישה זו היא אפשרה במהלך
שנתיים לבדר סוגיות עקרוניות באורחות
התרבויות והchein הקיבוציים. אומנים חבר-
קיבוציים העמידו עם השנים סוגות יהוד-
דיות באומנות הישראלית, בעיקר בני-
סוח אורחות חיים ורופטים של יזכיר קור-
לקטיבי, תוך כדי פתיחה צה/or לאומנות
מגיסט. סוגות אלו קיבלו ביטוי עשיר
על רקע הדבדלים בין התנועות הקיב-
וציות השונות - הקיבוץ המאוחד,
אייחור הקבוצות והקיבוצים והקיבוץ
הארצי (השומר הצער). אחד החדרים
בתערכותה מוקרא לנושא זה, וכו' אומ-
נים כליאו רוט, שמוליק כץ, חיים מאור,
עירית לביג'גבי, רודא רילינגר, חיים
ברגל, יוחאל קמחי ויושע ומיר. הסיפור
בתערכותה מאפשר גם לסקור תערוכות
שהוזגו במקומות והאזורים היבטים מש-
מעותיים בחיה הקיבוץ, בהן "המושוף
קיבוץ" (1990; אוצרת: גליה בר-אור);
שיילדינו: תרבות לילדיים בקיבוצים"
(2012; אוצרת: עינת אמית); "הקי-
בון, אדריכליות ללא תקדים" (2011). אין
אוצרים: יובל יסקי וגליה בר-אור). אין
מוסד מוזיאלי שעסוק בנושא זה יותר
מאשר המשכן. נוסף על כך שורות
בתערכותה לא מעט עבודות של אומני
קיבוץ מרכזים באומנות הישראלית,
בהם משה קופרמן, הייאל שם ופני
צינובי.

התערוכה נפתחת בחדר המוקרא-
ש עין חרוד. מדוע?
הכוונה היא להציג על עין חרוד
של הימים הם מקום שיכל היה לה-
צמיחת מוזיאון ואוסף בסדר גודל הפת-
רוסף לפנינו בערכותה. עין חרוד הוקם
ב-1921 על ידי חברי מגדר העברות.
הוא היה מהקיבוצים הראשונים שקי-
רמו את רעיון "הקבוצה הגדולה",
ובה בעת טיפחו זיקה בין החלוצים
בארץ ישראל לבין העם היהודי בגור-
לה. זאת ועוד. הוא היה למרכז רעוני
móvel בתחום התרבות, החינוך
והחברה בארץ, ומוקד עלייה לרגל
לציורים רבים, וכן לאנשים מתחומי
החינוך, הספרות, המוזיקה והחברה. כל
אליה הפכו את המקום למרכז שוחבל רוח
חלוצית, חווונית ואוטופית, שرك מכווה
אפשר להביאו את הקמתו של מפעל בסדר
גודל כזה.

המאגנום ישמחו לאלה בתערכות
את חברי התנועה הקיבוצית, ודם אף
ארגוני לבבודם מפלטי סיור נושאים
ויהודיים. שעות פתיחה: א'-ה' - 16:30-
9:00; שישי וערב הג 9:00-13:30; שבת
10:00-16:30. טלפון 6486038. וTAG 04.

אוצר בלוּם

**המשכן לאומנות בעין חרוד, המוזיאון הראשון לאומנות שיקם בארץ
ישראל מאז ראשית ההגשמה הציונית, חוגג שמנונים להיווסדו •
לאחרונה נפתחה בין כתליו תערוכה המאגדת את האוצרות מכל
שנותיו, ובUIKit מספרת את סיפורתו של הקיבוץ ושל התנועה**

הاكتואליות שלה, לצד התהיה מה
אפשר ללמידה ממנה על רוח האדם, על
אחריות היסטורית, על תשואה לבנות
מקום, על אמן באומנות ועל יכולת
להקנות להילה ולציבור גם מידה של
סיפוק ושל שמה.

شبירת מיתוסים

בתערכותה מוצגות כ-250 עבודות, חלקן
KENNOVITIS ומכורות, ואילו אחריות מיצנות
לראשונה, כוללים בה אומנים אידאפיקים
יהודים מהשורה הראשונה, בהם לוסיאן
פיסארו, מאורייציו גוטלב, מארק שאגאל,
יצחק לויitin ומקס ליברמן, ולצדדים האומן
נימ דישראליים ראנון רובין, יוסל ברגנר,
יוסף זריצקי, רות שלוס, לאה ניקל, אורי
ריימן ורבים נוספים. היא מחולקת לשני
אגפים, ונפרשת בין המחזית הראשונה
של המאה ה-20, לבני מחציתה השנייה
וראשית המאה ה-21: בין אומנים יהודים
שפלו אידרופה, לבני מי שייצרו בארץ,
ישראל, בין חיים ומסורות יהודית בחויה,
לבין מרכיבות ההוויה הישראלית.

ישנים 12 נושאים שבהם נוגעת התע-
רוכה. בין השאר ניתן דגש לנוף ולט'
בעם הדומים. זו אומנות ארץ-ישראלית,
החלוציות האוטופית של עין חרוד, של
הצ'ר הקיבוץ, של הפריפריהagiografiet
והתרבותית, של התהילה ושל האמנת
למרות המנדט הנושאי הרחב, נדמה
שישנו הגיו פנימי המרכיב את האוסף
הזה", אומר שפירא, "וכן את הלכידות
האורגנית, כמו הקרושה שבחולין ומקומו
של האדם בעולם".

בכל רחבי הארץ. הסיפור של עין חרוד
הוא הסיפור של כלם.
זו הייתה הדרמן מוציאת לצולול לעור-
מקם של אוספים אלה, ולהתודע לגינויים
ול_HIKEPM תוך כדי פעולה של מין וקטן
לוג", אומר אוצר התערוכה יניב שפירא.
"פריסמה ממשועות תקו של העבודות היא
בעל משמעות שחורת מעבר ליופיה
האסתטי של התערוכה. היא מאפשרת גם
להבין את התשוקה ואת החווון שהונחו את
חימם אטר ואת חבריו, בוני המשכן. ככל
שהשווים בה יותר, היא מלמדת גם על
shoreesh של החברה הקיבוצית ושל החב-
רה הישראלית, ואף על גלגולו של העם
היהודי מאז ראשית המאה ה-20".

דבריו של דיים אמר, שכבת לחברי
הקיבוץ מרינו ב-1938, ממחשים את
חשיבות השילוחות ואת גודל המשימה
שהרשות הש怯ה לעצמות לאחר המ-
טרות שהציבו לעצם חבר קיבוץ עין
חרוד בהחלתם להקים מזיאון.

התערוכה, סיכום של מסע מורכב
לחשיפה ולביקאה של שורשי ההוויה
היהודית והישראלית, מציגה את שור-
שיהם האידאפיקים והיהודים של
חולצי עין חרוד - במראות מחיי
היום יום בעיר היהודית, וכן
בתיאורים של פרעות ושל
שואה - וואת לצד ריבוי הקור-
לות באומנות הישראלית,
כפי שהוצעו ונasco במקומות
לאורך השנים. תערוכה זו היא
לא רק שיקוף של תולד-
ת כל התנועה
הקיבוצית על
זרמי השונאים,

ויר שטיינברג

בשנת 1938, בצריף
קטן בקיבוץ עין חרוד
שבעמק ירושלים, נחנכה
"פינת אומנות". ברגע
זה החל המסע הארוך,
של יצירות אומנות. עשור לאחר מכן,
ב-1948, הונחה הבינה לבניה הקבוע
של המשכן לאומנות בעין חרוד. בעת,
לציוון 80 שנה למוסד הוותיק, מוצגת
התערוכה "מאוצרות המשכן לאומנות".
היא מוקשת לחשיפת האוספים שנא-
צרו שם במרוצת שנותיו, ומאי-
פישות להתקשרות באמצעות אחים
טרות שהציבו לעצם חבר קיבוץ עין
חרוד בהחלתם להקים מזיאון.

התערוכה, סיכום של מסע מורכב
לחשיפה ולביקאה של שורשי ההוויה
היהודית והישראלית, מציגה את שור-
שיהם האידאפיקים והיהודים של
חולצי עין חרוד - במראות מחיי
היום יום בעיר היהודית, וכן
בתיאורים של פרעות ושל
שואה - וואת לצד ריבוי הקור-
לות באומנות הישראלית,
כפי שהוצעו ונasco במקומות
לאורך השנים. תערוכה זו היא
לא רק שיקוף של תולד-

